

Positionpaper: Toekomst van de luchtvaart in Nederland

Ondertekend door:

Waarom luchtvaart ertoe doet

De luchtvaartsector is van strategisch belang voor Nederland. Samen met de Rotterdamse haven vormt Schiphol onze toegangspoort tot Europa en de wereld. Ook regionale luchthavens versterken de bereikbaarheid en economische ontwikkeling van Nederlandse regio's. Dit alles draagt bij aan het verdienvermogen van Nederland, nu en in de toekomst. Dit is belangrijk voor handel, werkgelegenheid (er werken ongeveer 115.000 collega's in onze sector), het aantrekken van talent en investeringen, kennisontwikkeling en innovatie, en internationale verbondenheid.

In een wereld vol geopolitieke spanningen en klimaatuitdagingen is een toekomstbestendig luchtvaartbeleid noodzakelijk. Nederland heeft baat bij een lange termijn koers die duurzaam, samenhangend en economisch sterk is.

De sector investeert in verduurzaming

- De luchtvaart werkt hard aan schoner, stiller en zuiniger vliegen:
- Nieuwe generaties vliegtuigen met lagere emissies en minder geluid worden ingezet.
- Nachtvluchten zijn verminderd; vanaf november 2025 daalt het nachtelijke geluid met meer dan 30%.
- Schiphol en de sector streven naar verdere verstillings in de nacht; onder andere door de inzet van nieuwe, stillere vliegtuigen en via het omgevingsfonds.
- De sector wil koploper worden in het gebruik van duurzame brandstoffen (SAF), die minimaal 65% minder CO₂ uitstoten over hun levenscyclus, vergeleken met fossiele brandstoffen.
- Een aantal partijen in de luchtvaartsector werkt actief samen met spoorwegmaatschappijen om internationale treinverbindingen te verbeteren en reizigers te stimuleren om voor korte afstanden de trein te kiezen in plaats van het vliegtuig.
- Via onder andere het Nationaal Groeifondsprogramma *Luchtvaart in Transitie* werken overheid, kennisinstellingen en industrie samen aan duurzame innovatie.

Maar om deze transitie te versnellen, is politieke steun onmisbaar.

Wat de luchtvaartsector nodig heeft van de politiek

1. Versterk het verdienvermogen van Nederland – ook via luchtvaart

Voor veel Nederlandse bedrijven, van multinationals tot start-ups, is een goed functionerend netwerk van luchtverbindingen een randvoorwaarde voor succes. Voor ondernemers en werkgevers is betrouwbare, duurzame en voorspelbare zakelijke mobiliteit nodig om talent aan te trekken, handel te drijven en te innoveren. Het rapport van Mario Draghi onderstreept ook dat Europa – en Nederland in het bijzonder – zijn verdienvermogen moet versterken door gerichte investeringen in innovatie, technologie en strategische infrastructuur. Ons omringende landen zoals Spanje en het Verenigd Koninkrijk hebben de handschoen opgepakt en investeren volop in hun luchtvaartsector. Door de luchtvaartsector actief te betrekken bij het versterken van het verdienvermogen, benut Nederland zijn economische potentieel, terwijl de sector tegelijkertijd bijdraagt aan brede welvaart, maatschappelijk welzijn en nationale veerkracht.

2. Maak duurzame brandstoffen (SAF) topprioriteit

SAF is op dit moment de meest realistische en effectieve manier om schoner te vliegen. Door binnenlandse SAF-productie te stimuleren, verkleinen we onze afhankelijkheid van fossiele importen en versterken we de strategische autonomie van Nederland en de EU. Nederland heeft de kennis, infrastructuur én industrie om hierin voorop te lopen en daarom moeten de productie en het gebruik van SAF gestimuleerd worden. Bouw daarom voort op de aanbevelingen uit de Nationale SAF Roadmap om Nederland te versterken als productielocatie voor SAF en e-SAF.

Gebruik de opbrengsten uit belastingen en het EU ETS voor financiële instrumenten voor duurzame vliegtuigbrandstoffen, zoals het stimuleren van bijmenging van SAF bóven het Europese mandaat. Steun nieuwe en bestaande SAF-producenten in Nederland en zorg voor aansluiting bij het Europese veilingmechanisme voor e-SAF, zoals aanbevolen door de Europese Commissie in het Sustainable Transport Investment Plan. Zo wordt SAF meer beschikbaar en betaalbaar.

3. Zorg voor een gelijk speelveld

Luchtvaart is bij uitstek internationaal. Nederland moet inzetten op versterking van internationale luchtvaartverbindingen. Nationale koppen op Europees beleid die onze concurrentiepositie ondermijnen, moeten we voorkomen. Nationaal beleid drijft passagiers en luchtvracht enkel de grens over, zonder dat het klimaat er beter van wordt. Ondersteun en verbeter internationale systemen zoals CORSIA en voorkom extra nationale lasten (zoals de continue verhoging van de vliegbelasting) die Nederland uit de markt prijzen, terwijl andere landen juist investeren in luchtvaart als strategische infrastructuur en industrie.

4. Zorg voor duidelijkheid rond Schiphol en regionale luchthavens

De sector ondersteunt geluidsreductiedoelen en investeert om deze te halen. Nu is het tijd voor een nieuw Luchthavenverkeerbesluit, zonder verdere nachtsluiting, maar met perspectief voor de sector zodra de doelen zijn gehaald en een robuuste natuurvergunning voor Schiphol. Duidelijkheid is nodig voor omwonenden, passagiers, medewerkers en bedrijven.

5. Investeer in een nationaal aerospace programma

Nederland behoort tot de wereldtop in aerospace-technologie. In de aerospace sector worden hightech oplossingen voor een duurzame luchtvaart en een weerbaar Nederland ontwikkeld. Bundel deze kracht in een programma voor innovatie, R&D, talentontwikkeling en internationale samenwerking. Sluit aan bij het Strategisch Kompas Aerospace en versterk onze positie om Nederlandse kennis en technologie op volgende generaties vliegtuigen te krijgen

Conclusie: wat is nodig voor toekomstbestendig beleid?

- Behoud en versterk de concurrentiekracht: goede toegankelijkheid en connectiviteit zijn cruciaal voor bedrijven, kennisinstellingen en talent. Erken de strategische rol van luchtvaart en multimodale bereikbaarheid voor het verdienvermogen en de internationale positie van Nederland.
- Borg strategische autonomie: grip op essentiële infrastructuur, mobiliteit en logistiek is noodzakelijk in een instabiele wereld.
- Versnel innovatie: geef ruimte aan duurzame ontwikkeling.
- Stem regelgeving internationaal af: voorkom versnippering en nationale koppen.
- Zorg voor een juridisch houdbare stikstofaanpak: die ruimte biedt voor duurzame groei van de sector.
- Houd de luchtvaart betaalbaar: voorkom stapeling van kosten, continue verhoging van vliegbelastingen en andere heffingen en zorg dat vliegen betaalbaar en toegankelijk blijft.

Ondertekend door:

Ondersteund door:

